

SFOGs svar på remiss angående förslag till "Ett modernare socialförsäkringskydd för gravida." (SOU 2023:23).

Vi ger följande kommentarer till utredningens förslag:

- Första förslaget, "Tillägg i sjukpenningregelverket i syfte att minska risken för diskriminering av gravida"
Formulering "*I syfte att minska risken för att gravida diskrimineras vid rätten till sjukpenning föreslår utredningen att det i sjukpenningregelverket ska förtydligas att en gravid inte ska anses vara frisk om en icke gravid hade ansetts vara sjuk med motsvarande symtom*"
Kommentar: Detta förslag förtydligar endast att en som har symptom på sjukdom är sjuk oavsett graviditet eller ej. Det vi vill belysa ytterligare är att den gamla synen på "normala graviditetsbesvär" måste förändras. Graviditet i sig ger en ökad påfrestning på kroppen fysiskt och psykiskt dvs är en stresstest på kroppen och därmed kan inte en gravid kvinna jämföras med en icke gravid kvinna. De har inte samma grundförutsättningar när de drabbas av olika symptom såväl fysiska som psykiska. En gravid kvinna kommer att reagera tidigare och kraftigare på olika former av belastning, såväl psykiskt som fysiskt och detta får inte misstas för "normala graviditetsbesvär". Den gamla synen på graviditet från 1940-talet måste revideras och man måste ta till sig den forskning som finns angående hur olika former av påfrestningar i arbetslivet påverkar gravida och fostret. Vad är egentligen "normala graviditetsbesvär" och vem kan bedöma det? Vanliga så kallade "graviditetsbesvär" kan sätta ned arbetsförmågan mer än sjukdom. För att värna om det ofödda barnets hälsa bör man också beakta hur olika påfrestningar i arbetslivet, som den gravida utsätts för, påverkar fostret. Exempelvis kan faktorer hos den gravida såsom tidigare graviditetsutfall ha stor betydelse för hur man bedömer att vissa påfrestningar kan påverka den gravida och fostret. För att förebygga negativa utfall av en graviditet såsom missfall eller förtidsbörd kan de gravida behöva dra ner på arbetstiden innan de har sjukdomssymptom och bör då få kunna ta del av graviditetspenning eller sjukpenning.
- Andra förslaget, "Höjt tak vid beräkning av sjukpenninggrundande inkomst i graviditetspenningen" **Kommentar:** Vi instämmer i detta förslag helt.
- Tredjeförslaget "Alla besvär som orsakas eller förvärras av graviditeten ska beaktas vid bedömningen av arbetsförmågans nedsättning i ett fysiskt påfrestande arbete" **Kommentar:** Mycket bra att även psykiska besvär skall beaktas men se även kommentar till första förslaget.
- Fjärde förslaget "Graviditetspenningens förmånsperiod ska förlängas" **Kommentar:** Instämmer helt.
- Femte förslaget, "En icke-behovsprövad graviditetspenning ska införas" **Kommentar:** Bra förslag att införa en icke behovsprövad graviditetspenning för alla men vi anser att detta borde vara 21 dagar innan beräknat datum eftersom de flesta föder barn i v 39-40 och därför inte kommer att kunna få någon vila innan förlossningen. Denna period borde vara längre för att kunna få avsedd effekt. Utredningens beräkningar visar dessutom att 88 procent av gravida antingen nyttjar någon socialförsäkringsförmån under den senare delen av graviditeten eller har ett inkomstbortfall på minst 25 procent under **månaden** innan förlossningsmånaden. Kvinnor är alltså i **hög utsträckning frånvarande** från arbetet i någon utsträckning i slutet av graviditeten. Om den icke behovsprövade graviditetspenningen inte

blir längre än 7 dagar kvarstår problemet med att kvinnan måste välja att prioritera sin egen hälsa mot samvaron med sitt barn efter födseln. Hon kommer också att ha färre dagar än andra medföräldern vilket inte främjar ett jämställt föräldraskap.

- Sjätte förslaget, "Det ska inte i dagsläget införas en rätt till graviditetspenning vid psykiskt påfrestande arbete" **Kommentar:** Eftersom graviditet även innebär en psykisk påfrestande för den gravida är det inte jämlikt att utesluta psykiskt påfrestande arbete när det gäller rätten till graviditetspenning. Man måste se helhetsbilden av den gravida så därför kan även psykiskt påfrestande arbete ge nedsatt arbetsförmåga.
- Sjunde förslaget, "Samlade överväganden avseende omplacering" **Kommentar:** Det är bra att man ser över graviditas möjligheter till omplacering och också utreder hur Försäkringskassan bedömer ansökningar om graviditetspenning och varför de avslås. Det är också bra att man är tydligare mot både Försäkringskassan och arbetsgivaren angående utredning av arbetsplatsen så att man inte lägger det på den gravida. Det är bra att förtydliga att om Försäkringskassan inte anser att intyget från arbetsgivaren är tydligt nog så ska Försäkringskassan kontakta arbetsgivaren direkt, inte via den gravida.
- Åttonde förslaget, "Regeringsuppdrag kring risker i arbetsmiljön" **Kommentar:** Förtydliga att alla gravida skall få en riskbedömning på sin arbetsplats oavsett arbete och att den skall göras individuellt. Det skall också tas hänsyn till andra faktorer hos den gravida som kroniska sjukdomar och tidigare graviditetsutfall.
- Nionde förslaget, "Rätt till ledighet med ersättning för studenter vid risker i studiemiljön" **Kommentar:** Instämmer att studerande också ska kunna undvika risker utan ekonomisk förlust.
- Tionde förslaget, "Tillägg gällande arbetslöshetsförsäkringen" **Kommentar:** Instämmer att graviditetspenning skall kunna räknas in i normalarbetstid.
- Elfte förslaget, "Slopande av flerbarnstillägget för andra barnet" **Kommentar:** Om det i utredningar framgått att detta tillägg inte har haft avsedd effekt så är detta ett förståeligt förslag och skapar ekonomiskt utrymme till andra satsningar.

Remissvaret har utarbetats efterhörande synpunkter från

Nationella Mödrahälsovårdsöverläkargruppen, Nationella Samordningsbarnmorskorna och Nationella Mödra- och Barnhälsovårds psykologer

För styrelsen i SFOG

Christer Borgfeldt professor Ordförande SFOG